

OLIMPIADA NAȚIONALĂ DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Școli/secții cu predare în limbile altor minorități naționale și pentru românii din diaspora
Etape județeană, 18 martie 2022
Clasa a VIII-a

Varianta 1

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Timpul efectiv de lucru este de trei ore.
- Se acordă zece puncte din oficiu
 - Punctajul total este de 100 de puncte.

Se dau textele:

A.

Un aer călduț, parfumat
Sub cerul de-un pal ivoriu,
În vale pârâul umflat
aleargă sălbatec și viu.

În zori m-a trezit sărutarea
trimisă pe-o rază de soare;
Lumina-neca depărtarea -
tot răul murise-n uitare.

Veni pe aripa de vânt
O veste frumoasă din cer.
Și-acuma bătrânul pământ
Își lăasă cojocul de ger.

E vestea ce-o murmură seara
zefirul. Pădurea o știe;

Sosește de-acum Primăvara,
să bucure lumea pustie.

Prin dealuri sărace, se-aude
un zvon care crește mereu.
Îl spun a pârâului unde
Îl cânta tot sufletul meu.

O floare albastră și crudă
se-nalță sfioasă spre soare
și cată la loc să se-ascundă
de firea zăpezii ce moare.

Tu soare, trimite lumina
în raze bogate spre noi
și fă să răsară-n grădină
frunzișul, pe arborii goi.

(Magda Isanos, **Primăvara**)

B.

Originea măștișorului

Cercetările arheologice efectuate pe teritoriul României, precum cele de la Schela Cladovei, din județul Mehedinți, (localitate unde a fost descoperită una dintre cele mai vechi așezări umane din Europa, datând din mezoliticul timpuriu), au scos la iveală amulete asemănătoare cu măștișorul, datând de acum aproximativ 8.000 de ani. Amuletele reprezintă niște pietricele perforate și purtate la gât sub formă de coliere. Pietricele amuletelor erau vopsite în alb și roșu, aranjate alternativ.

Se presupune că albul și roșul au fost preferate, întrucât, în acele timpuri, venirea primăverii era întâmpinată cu ritualuri ce constau în sacrificii umane sau animale, cu scopul de a îmbuna zeii. Astfel, în ritual, roșul sângelui era asociat cu viața, fertilitatea, adorația și sacrificiul, iar albul era

legat de puritatea zăpezii, a gheții și a norilor. Astfel, albul și roșul, puse laolaltă, ar semnifica dorința despărțirii de iarnă, de încremenirea sa rece, pentru a intra într-o etapă a trezirii la viață cu ajutorul căldurii, provenită din sângele sacrificial.

Cine, cum și de ce poartă simbolul Mărțișorului?

Bătrânii din Moldova spun că până la răsăritul soarelui, de ziua Babei Dochia, mărțișoarele să fie legate mai întâi copiilor, apoi fetelor și flăcăilor și, mai rar, oamenilor în vârstă: „La Întâi Mart, de dimineață tare, până a ieși soarele, răsușei două ațe, una roșie și alta albă, apoi legai un șnur de aista la gât și la amândouă mâinile. Erai legat în trei locuri.”

În trecut mărțișorul era purtat o perioadă mai lungă, împărțită în câteva etape. Mai întâi, cu ajutorul lui se trecea peste cele 9 sau 12 zile ale Babei Dochia, când vremea se arată schimbătoare: fie cu soare, fie cu ploaie și vânt puternic sau chiar ninsoare. Următoarea etapă, traversată sub protecția conferită de mărțișor, este cea marcată de înverzirea plantelor și înflorirea pomilor.

Se mai obișnuia ca mărțișorul să fie purtat pe piept, lângă inimă, întrucât partea stângă era considerată vulnerabilă, reprezentând calea de acces a spiritelor malefice, aducătoare de boli și moarte. Astfel, cu ajutorul culorii roșii a mărțișorului, forțele negative erau ținute la distanță, roșul fiind o culoare solară, purificatoare. La aromâni șnurul se lega și de picior, apărându-l pe purtător de mușcătura de șarpe și de forțele întunericii, ce sălășluiau în adâncul pământului.

Șnurul de mărțișor era pregătit și pentru casă, fiind atârnat la streșină, la fereastră sau la tocul ușii, precum și pentru animalele tinere din gospodărie: mânji, miei, iezi, viței, celor din urmă, în funcție de vârstă, atârându-li-se în creștetul capului sau pe cornițe.

Simbolul și mesajul Mărțișorului peste timp

Mărțișorul apare ca simbol al primăverii, al unui început de timp sacru din calendarele străbune. Totodată, reprezintă o adevărată „funie a timpului”, prin care se poate ține evidența zilelor, a nopților și a anotimpurilor dintr-un an întreg. Mesajul său ancestral este acela de a păstra ordinea cosmogonică cu toate sacrificiile și sărbătorile impuse; îndeamnă la desăvârșire, prin includerea evidentă și multiplă a elementului solar (roșul, bănuțul de argint) în viața umană.

În accepțiunea populară, Soarele și ceilalți aștri erau idealizați, ridicați la rang de zeități cosmice, care influențau și puteau fi influențați benefic, pe cale rituală. Scopul suprem al Mărțișorului în ansamblu este de a aduce vestea înnoirii, speranța, bucuria, iubirea, concilierea, prin faptul că se oferă mai întâi între membrii comunității, pentru ca, ulterior, să fie dăruit regnului vegetal și, prin extensie, întregului Cosmos. Astfel, prin răspândirea mărțișorului-simbol, omul dorește să echilibreze principiile contrare și complementare ce-i guvernează Universul: viața-moartea, lumina-întunericul, vara-iarna, masculinul-femininul, mobilitatea-inerția etc., semnificații cuprinse în albul și roșul unui simplu șnur în aparență.

(Carolina Marcu, **Mărțișorul**, <https://www.enciclopedia-dacica.ro>)

SUBIECTUL I – Elemente de construcție a comunicării

30 de puncte

Scrie pe foaia de concurs numărul cerinței și litera corespunzătoare răspunsului corect, cu privire la textele date.

1. În versurile: **Un aer călduț, parfumat/ Sub cerul de-un pal ivoriu**, există următoarele grupuri de sunete:
a) un diftong și un hiat;

- b) doi diftongi;
- c) doi diftongi și un hiat;
- d) trei diftongi.

3 puncte

2. Au același număr de litere și sunete cuvintele din seria:

- a) ochi, pace, cer, ger;
- b) ele, cireșii, zice, accesoriu;
- c) cei, încheietura, ele, cele;
- d) sângele, cireșii, obiceiurile, cojoace.

3 puncte

3. Mijloacele de îmbogățire a vocabularului prin care s-au format cuvintele subliniate din secvența **Mărțișorul apare ca simbol al primăverii, al unui început de timp sacru din calendarele străbune** sunt, în ordine:

- a) derivare cu sufix, conversiune, derivare cu prefix;
- b) conversiune, derivare cu sufix, derivare cu prefix;
- c) compunere, conversiune, derivare cu prefix;
- d) derivare cu prefix, derivare cu sufix, compunere.

3 puncte

4. Sinonimele contextuale ale cuvintelor subliniate în secvența: **Astfel, prin răspândirea mărțișorului-simbol, omul dorește să echilibreze principiile contrare și complementare ce-i guvernează Universul: viața-moartea, lumina-întunericul, vara-iarna, masculinul-femininul, mobilitatea-inerția etc., semnificații cuprinse în albul și roșul unui simplu șnur în aparență**, sunt, în ordine:

- a) să armonizeze, nefavorabile, dirijează, semne
- b) să armonizeze, opuse, conduce, sensuri
- c) să conducă, favorabile, domină, semne
- d) să conducă, potrivnice, controlează, sensuri.

3 puncte

5. Cuvintele subliniate în secvența: **Bătrânii din Moldova spun că până la răsăritul soarelui, de ziua Babei Dochia, mărțișoarele să fie legate mai întâi copiilor**, sunt, în ordine, în cazurile:

- a) acuzativ, dativ, nominativ, genitiv.
- b) acuzativ, genitiv, nominativ, dativ.
- c) nominativ, dativ, acuzativ, genitiv.
- d) acuzativ, genitiv, acuzativ, dativ.

3 puncte

6. Virgula din secvența **Tu soare, trimite lumina / în raze bogate spre noi** are rolul:

- a) de a despărți o construcție incidentă de restul enunțului;
- b) de a marca lipsa unor verbe predicative;
- c) de a marca un raport de coordonare prin juxtapunere.
- d) de a izola substantivul în cazul vocativ.

3 puncte

7. Valoarea morfologică a cuvintelor subliniate în secvența **Veni pe aripa de vânt/ O veste frumoasă din cer./ Și-acuma bătrânul pământ/ Își lăasă jocul de ger** este, în ordine:

- a) numeral, conjuncție coordonatoare, adjectiv propriu-zis, pronume reflexiv,

- b) articol nehotărât, conjuncție coordonatoare, substantiv comun, pronume reflexiv;
c) articol nehotărât, pronume reflexiv, substantiv comun, pronume reflexiv;
d) articol nehotărât, conjuncție coordonatoare, adjectiv propriu-zis, pronume reflexiv. **3 puncte**

8. Felul predicatelor din fraza: ***Se presupune că albul și roșul au fost preferate, întrucât, în acele timpuri, venirea primăverii era întâmpinată cu ritualuri ce constau în sacrificii umane sau animale, cu scopul de a îmbuna zeii*** sunt în ordine:

- a) predicat verbal, predicat nominal, predicat verbal, predicat verbal;
b) predicat verbal, predicat verbal, predicat nominal, predicat verbal;
c) predicat verbal, predicat verbal, predicat nominal, predicat nominal;
d) predicat verbal, predicat verbal, predicat verbal, predicat verbal.

3 puncte

9. Numărul propozițiilor din fraza următoare este: ***Se mai obișnuia ca măștișorul să fie purtat pe piept, lângă inimă, întrucât partea stângă era considerată vulnerabilă, reprezentând calea de acces a spiritelor malefice, aducătoare de boli și moarte :***

- a) patru;
b) două;
c) trei;
d) cinci.

3 puncte

10. În fraza: ***Astfel, în ritual, roșul sângelui era asociat cu viața, fertilitatea, adorația și sacrificiul, iar albul era legat de puritatea zăpezii, a gheții și a norilor***, există:

- a) o propoziție principală și una subordonată;
b) două propoziții principale aflate în raport de coordonare prin juxtapunere.
c) două propoziții principale aflate în raport de coordonare prin joncțiune;
d) trei propoziții principale.

3 puncte

SUBIECTUL II – Lectură și redactare

40 de puncte

a. Înțelegerea textului nonficțional (20 de puncte)

1. Precizează care este scopul suprem al măștișorului, așa cum reiese din textul B. **3 puncte**
2. Menționează două mărci ale subiectivității prezente în textul A. **6 puncte**
3. Numește și interpretează în 30-50 de cuvinte o figură de stil din textul A. **6 puncte**
4. Evidențiază într-un text de 50-70 de cuvinte semnificația atribuită șnurului măștișorului. **5 puncte**

Notă! Răspunsurile vor fi redactate în enunțuri, cu respectarea normelor de exprimare corectă, de ortografie și de punctuație

b. Scriere despre textul ficțional (20 de puncte)

Scrie un text, de 200 – 250 de cuvinte, în care să prezinți relația om-natură, așa cum se reflectă în textul-suport A.

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- prezentarea mesajului/ semnificațiilor textului dat;
- ilustrarea mesajului/ semnificațiilor textului dat cu două secvențe comentate;

- evidențierea limbajului expresiv al textului dat.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare (registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie și punctuație – 2 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.; respectarea numărului minim de cuvinte indicat în cerință – 1 p.).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

SUBIECTUL III – Elemente de interculturalitate

20 de puncte

Scrie un text de minimum 150 de cuvinte, în care să îți prezinți opinia despre importanța păstrării tradițiilor, valorificând următoarea afirmație: „*În cultură nimic nu trebuie pierdut, totul trebuie transmis și reînnoit*” (Constantin Noica).

În redactarea textului, vei avea în vedere:

- prezentarea opiniei, susținută prin două argumente;
- valorificarea citatului;
- raportarea la experiența de viață/ de lectură.

Vei primi 14 puncte pentru conținutul compunerii și 6 puncte pentru redactare

(registru de comunicare, stilul și vocabularul adecvate – 1 p.; coerența textului – 1 p.; ortografie – 2 p.; punctuație – 1 p.; așezarea în pagină și lizibilitatea – 1 p.).

Notă! Punctajul pentru redactare se acordă doar dacă textul are numărul minim de cuvinte indicat și dezvoltă subiectul propus.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie